

REVISTA AGRÍCOLA QUINZENAL IL-LUSTRADA

PERIÒDICH DESTINAT A LA PROPAGANDA DE LA AGRICULTURA PRÀCTICA.

Fundador, director y propietari:

D. FRANCISCO X. TOBELLA Y ARGILA, pèrit agrònom.

Distingit ab la MÉS ALTA RECOMPENSA en la Exposició Universal de Barcelona de 1888.

SURT DOS VEGADAS AL MES Y VAL UN DURO AL ANY.

La suscripció se paga per anyadas y á la bestreta.

SUMARI:

Teoria y práctica dels adobs, (bibliografia), per T.
Carta oberta al Sr. D. Antoni de Magriñá, ex-comissari de Agricultura y soci de mérit de la Càmera agrícola de Tarragona, per Pau Camps y Vinyas.
Varietats. — Animals servidors y útils de la casa de camp, per Emili Pascual y Amigó.
Notícies, cullitas, firas y mercats. — La festa del arbre. — Procediment pera averiguar si hi ha aygua al subsol. — Cardedeu. — Figueras. — Sta. Coloma Farnés. — Vendrell.
Repertorio de remedios contra los males más comunes de la vida. — Lo Pi de las tres brancas. — Lo primer llibre dels noys. — Fets de la Marina de Guerra Catalana.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:

Carrer de la Primpcesa, 11, pis 2.^{on} y 12 entressol. — BARCELONA.

SUCURSAL: Carrer del Bou de la Plassa Nova, 13, botiga.

L'ART DEL PAGÉS, al insertar en sas planas los travalls individuals y reclams, no entén ferse solidari de las idees exposadas per sos respectius autors ó anunciants, deixant la responsabilitat de son contingut als que firman los escrits ó remeten los anuncis.

COLABORADORS.

Dr. D. Casimiro Brugués, professor
químich.
D. Joseph Bayer y Bosch, enginyer.
» Frederich Benessat, químich.
» Geroni Bolívar, enginyer.
» Mariano Capdevila y Pujol, en-
ginyer.
» Joseph Camp y Pradell, propietari
rural.
» Pau Estruch, viticultor.
» Manuel Gispert, enginyer.
» G. J. de Guillen-García, enginyer.
» Joseph Mas, agricultor.

D. J. Maspons y Camarasa, escriptor.
» Rafel Mir, viticultor.
» Joan Miravent y Colomer, viti-
cultor.
» Emili Pascual y Amigó, agricultor.
» Joseph Porta, professor veterinari.
» J. Pradell, agricultor-propietari.
» Ramon Roigé, farmacéutich.
» Emili Tarré, naturalista.
» Manuel Terré y Cirera, metje.
» Antoni Torrents y Monner, périt
químich.
» Anton Ubach Soler, ampelógrafo.

DIRECCIÓ:

D. Francisco X. Tobella de Argila, *périt agrónomo*.

PRIMPESA, 11, 2.^{on} — BARCELONA.

ANUNCIANTS.

Maquinaria agrícola.

Albert Ahles, Passeig Aduana, 15.
Valls germans, Campo Sagrado, 19.
Enrich Soler, Ausias-March, 149.
M. Salvatella.—Tortosa.
Moratones y C.^a—Llinás del Vallés.
Successors de A. Pfeiffer.—Barcelona.

Guanos y adobs, sofres y sulfats.

J. Alesan, Freixuras, 23.
Amadeo Cros, Primpesa, 21.
S. Alemany, Comercio, 43, entr.º, 2.ª
Otto Medem.—Valencia.
Mora y C.^a—Tamarit, 65, Barcelona.

Ceps americans.

Anton Ubach y Soler.—Tarrasa.
Martial Ombrás.—Figuera.
Mir, Romeu y C.^a—Sant Sadurní
de Noya.
Isidro Almirall.—S. Sadurní de Noya.
Plantón de los Carmelitas.

Estruch germans y Bargalló.—Gelida.
Casa Puig de Sant Cebrià de Vallalta.
Almera y C.^a—Xuelá, 21, Barcelona.
Malleu, Barneda y Llonch.—Figuera.

Arbres.

Joan Camprubí.—Sant Joan Despí.

Varlos.

Liniment Boyer-Michel, Châteauroux
(Indre).
La Catalana de Segurs, Dormitori de
Sant Francesch, 5.
Fábrica de vidrieria de Joan Vilella
y C.^a, Consulat, 2 bis, pral.
Francisco Rivière, teixits metàlics,
Ronda de Sant Pere, n.º 60.
Felten & Guilleaume-Carlswerk.—
Mülheim sobre el Rhin (Alemania)
Successor de Anton Bosch, Bou de la
Plassa Nova, 13.

Segona época de

L'ART DEL PAGÉS

Periódich agrícola independent.

PORTA-VEU DE LA CLASSE AGRICULTORA Y DEFENSOR
DELS INTERESSOS RURALS.

BIBLIOGRAFÍA.

TEORÍA Y PRÁCTICA DELS ADOBS.

Pocas vegadas, com la present, tenim tant plaher de poder anunciar una obra pera la pagesia, com la que acaba de sortir de la estampa, redactada en catalá per D. Joaquim Aguilera ab lo títol ab que encabessém aquestas ratllas.

La *Teoría y Práctica dels Adobs*, publicada fá poch per dit senyor, reuneix, á nostre concepte, duas qualitats sumament apreciables, y son: l' estar escrita en lo llenguatge del pagés y la de ser práctica; circunstancias, abdos, que pocas vegadas veyém agermanadas. No cal dir, si á nosaltres nos plaurá la sua aparició y la utilitat que creyém podrán reportarne los cultivadors; sabent que nostras aspiracions particularistas son agrícolas y regionals.

Avalora y completa 'l llibre un *appendix* ab algunas definicions y la nomenclatura química, posadas al alcans de todas las inteligencias: terminant ab una explicació sobre los ferments, y las fermentacions, que per mostra públicquem més enllá, comptant ab la benevolensa del autor y en gracia á la facilitat de comprensió que s' hi nota, lo qual es altament convenient pera la classe pagesa, tant faltada de rudiments teórich-práctichs que estigan tant al seu alcans.

ADOBS pera las TERRAS.— J. ALESAN.— Freixuras, 25.

GUANOS Y ADOBS

PERA LAS TERRAS

premiats en 14 Exposicions nacionals y extrangeras.

GUANO AMONIACH FIXO.

(ADOB COMPLERT APlicable Á TOTS LOS CULTIUS.)

Adob especial pera LLÍ, CÁNEM, RAMI,

~~~~ y demés plantas textils. ~~~~

ADOB ESPECIAL PERA VINYAS Y ARBRES.

ENSOFRAT ECONÓMICH DE LA VINYA

ab los polvos **Mata-oidium**.—Resultats práctichs y segurs.

SOFRES GARANTITS.

Flor de sofre.—Barreja de sofre
y sulfat de coure. — Mata-oidium sulfatisat. — Esteatita
cúprica. — Sulfat de coure garantit.

POLVO CATALÁ CONTRA L' OIDIUM Y MILDIU.

DEPÓSIT:

Magatzém de drogas **J. ALESAN**

Carrer de las Freixuras, 23.—BARCELONA.

Compreném que 'l Sr. Aguilera hagi escrit lo llibre que 'ns ocupa, sense cap pretensió com éll diu, però tampoch deixém de reconeixer y aixís ho consigném ab gust, que está escrit ab senzillesa y claretat y per lo tant lo considerém de gran utilitat pera la classe pagesa. Es molt manual y está ben presentat.

Com á mostra, donchs, de son contingut, transcribím los següents párrafos sobre lo que s' entén per

FERMENTACIÓ Y FERMENT.

Tot sér viu destruheix lo medi en que viu, trastornantlo, modificant la seva constitució física, així, per exemple, l' home vivint modifica constanment la composició atmosférica del aire, puig que respirant, al sortir aquest dels seus pulmons té una composició distinta del que hi entra per l' inspiració. Las substancias que ingereix son modificadas assimilantne una part, que converteix en sanch y osus, y expel·lint lo rest en forma d' excrements; y tots los animals fan igual, y no sols destruixen lo medi y lo modifiquen, puix que l' excrement té una composició ben diferent de las substancias ingeridas, sinó que si no pugian expulsar aquestas substancias els hi foren metzina per ells mateixos. Així si un animal no pogués orinar dins lo seu cos foren una metzina que 'l mataria, com si no renovés l' aire que respira moriria per intoxicació produhida per las substancias que ell mateix ha expel·lit del seu pulmó. Donchs igual que ab los animals, grossos ó petits, succeheix ab los vegetals microscópicsh anomenats microbis. Aquets, quan troban un medi favorable pera desentrotllarshi hi crien en proporcions increhibles, á mils de milions, y com que vida es modificació del medi, se comprén que al cap de poch temps aquest hagi estat transformat en altre substancia de composició química molt diferent de la que tenia al comensar á prosperar l' micro-organisme. Aqueixas modificacions, aquets fenòmens produhits per la vida de un sér viu, s' anomenan fermentacions, y ferment lo micro-organisme que n' es la causa. Així, per exemple, en lo sucre contingut en lo most se desentrotlla un vegetal petit (microscópic) que s' alimenta del sucre y desassimila l' esperit de vi, es á dir, converteix lo sucre en esperit de

---

Maquinaria. — VALLS GERMANS. — Campo Sagrado, 19.

VALLS GERMANS ENGINEYERS CONSTRUCTORS

TALLERS DE FUNDICIÓ Y CONSTRUCCIO, FUNDATS EN 1854.

Carrer de Campo Sagrado, 19 (ensanche Ronda de Sant Pau).—BARCELONA.

Director-Gerent: **D. AGUSTÍ VALLS BERGES**, enginyer.

Premiats ab 25 medallas d'or y plata, 3 grans diplomas d'honor y 2 de progrés per sas especialitats.

Maquinaria é instalacions complertas, segons los últims adelantos, pera *Fábricas y molins d'oli, pera petites y grans cullitas, premp-as hidràulicas, d'engranatxes, de molineta ó palancas, etc., etc.—Fábricas de fideus y pastas pera sopa, mogudas per caballeria y per motor.—Fábricas de xocolates, en petita y gran escala, mogudas á bras, per caballeria y per motor.—Fábricas de farinas y sos anexos de molinearia.—Prempsas pera vins, bombas pera trafegar, etc., etc.—Máquinas de vapor, motor á gas, turbinas, torns, bógies, etc., etc.—Especialitat en prempsas hidràulicas y de totas classes pera totas las aplicacions, ab models de sos sistemas privilegiats—La casa ha verificat y segueix montant continuament instalacions en tot Espanya, América y extranger. Numerosas referencias.*

Direcció per telégramas: **VALLS**,—Campo Sagrado.—BARCELONA.

Teléfono 595.

AMADEO CROS.

PRIMPCESA, 21.—BARCELONA.

Fábrica en Badalona de

PRODUCTOS QUIMICHES

pera la industria y agricultura.

Ácids.—Nitrats.—Pirolignits.—Acetats.—Minis.—Alcohol
methylich.—Preparats d'estany.

Sulfat ferro y altres.—Superfosfat, etc., etc.

MATERIAS PRIMERAS PER ADOBS.

Carbonat potassa.—Cloruro potassa.—Sulfat potassa.—Nitrat potassa.
—Nitrat sosa.—Sulfat sosa.—Sulfat ferro.—Sulfat magnesia.—Sulfat
amoníach.—Fosfat cals d'os.—Fosfat cals mineral.—Fosfats precipitats.
—Superfosfat cals.—Kainit.—Sofres.—Sulfat coure.

vi. De aquest fet, conegut de tothom, sen diu fermentació alcohólica y no 's pot desentrotllar sens la presència del ferment ó sér viu que n' es la causa. Altre microbi converteix l' esperit de vi en vinagre y será la fermentació agra del vi, y tantas y tantas com ne podría anomenar.

La transformació de la substancia orgánica dins la terra es deguda á un altre ferment anomenat nítrich. Lo del femer converteix la palla dels vegetals en una substancia negre anomenada humus y es produhida per un ferment. A qualsevol part que l' home fixi la vista no veurá sino modificacions de la materia que l' envolta, transformacions contínues, la causa de las quals, la major part de las vegadas, es deguda á la acció de un ferment.

Fermentacions son, donchs, las modificacions químicas que sofreix la materia quand aquestas son degudas á l' acció d' un sér viu anomenat *ferment*.

Altre día procurarém donarne un tros més pera reiterar los conceptes emesos, segons nostras apreciacions.—T.

CARTA OBERTA AL SR. D. ANTONI DE MAGRIÑÁ

EX COMISSARI DE AGRICULTURA Y SOCI DE MÉRIT DE LA CÁMARA AGRÍCOLA DE TARRAGONA.

Molt apreciable y distingit senyor: He vist, y llegit ab molt agrado, en lo periódich barceloní *La Vanguardia*, las cent *Máximas Agrícolas* que V. acaba de publicar, que son, diu, producte d' una observancia y experiència en lo camp, de més de de cuarenta anys.

¡Ah, senyor de Magriñá! que bé diu en en la carta acompanyatoria, que dit periódich estampa devant de las sevas *Máximas*, que si tingués un céntim per cada pesseta que en Espanya 's pert per no seguir las, vosté sería bastant milionari. ¡Ja ho crech que ho sería! tindria V. milions bastants, y hasta sobrer, per tractar de igual á igual al mateix Rostchild, l' agavellador dels grans negocis del mon. ¡Seguir máximas y concells en aquesta malaurada Espanya! Per experiència sabrá que tots los que, com vosté, escriuhen y predican cosas bonas y útils pertanyents á la agricultura, es escriure pe'ls habitants de la Lluna

CEPS AMERICANS de ALMERA Y C.^A-S. Joan de Vilassar

GRANS VIVERS DE CEPS AMERICANS
los primers que se cultivaren en Espanya
de **ALMERA Y COMP.^A** — Sant Joan de Vilassar.
Despaig: Xuclá, 21, farmacia, Barcelona.— Dimecres y dissabtes, de 2 á 5 de la tarde.
TEMPORADA DE 1898 Á 1899.

VARIETATS.	ARRELATS D' UN ANY	
	1. ^a classe de 60 á 80 centí- metres llargh.	2. ^a classe de 40 á 50 centí- metres llargh.
	Pessetas miler.	Pessetas miler.
Riparia Comú.	30	25
» Gloria de Montpeller.	40	
» Gran Glabre.	40	
» Tomentosa.	30	
Solonis.	40	
» Laliman.	100	
Rupestres Comú.	30	25
» Primitiu.	35	
» Martin.	50	40
» Guiraud (metálich).	50	
» Lot (fenómeno).	55	45
Aramón X Rupestres Ganzin n.º 1.	60	
Riparia X Rupestres á 101-14.	100	

Estacas (sarments) procedents de peus mares que tenen vint anys. — Preus reduhits, segons partida, llargada y gruix.

AZUFRE BETUMINOSO

Marca «EL COMETA»

MINAS DE AZUFRE DE MANOSQUE

Bajos Alpes (Francia).

Compónese de cuatro categorías, que son :

- N.º 1. **Azufre nativo-betuminoso**, contra el oïdium, los altises y otros insectos.
- N.º 2. **Azufre nativo-Ferro-betuminoso**, con un 10 % de sulfato de hierro para el tratamiento de la clorosis y la antracnosis.
- N.º 3. **Azufre nativo-Cupro-betuminoso**, con un 5 á 6 % de sulfato de cobre, contra el mildiu, el black-rot y todos los criptógamas.
- N.º 4. **Azufre nativo-Sulfuro-betuminoso**, superior contra los insectos, la clorosis y la antracnosis.

SE MANDAN MUESTRAS Y PROSPECTOS Á QUIEN LOS SOLICITE.

Depositario: S. ALEMANY.— Comercio, 43, ent.º 2.ª.—Barcelona

y predicar en desert. Molt bé digné aquell que digné que Espanya era 'l pays dels vice-versas: aquí se adapta molt bé y desseguida tot lo dolent; però, ¿lo bó? ¡altra feyna hi ha! com se diu suara. Digni á qualsevol pagés que 'ls aucells fan un gran bé á la agricultura, que son un bon ausiliar d' ella, y li respondrá: — ¡Romansos! los aucells fan un gran dany á las cullitas y solsament son bons ab arrós y ab seba.

Jo, apreciable senyor de Magriñá, soch un home que visch de lo que las terras me produheixen, es dir, un pagés en tota la extensió de la paraula, que, dit sia de passada, me agrada enterarme de tot lo que á ma 'm vé, que tracti de agricultura ó á ella fassi referencia, y dintre del meu art de cultivador de terras, soch un especialista, diguemho aixís, ¿en qué diria? en protegir als aucells: hi tinch una verdadera manía, una obsessió; y 'm treu de pollaguera y 'm posa de mal humor y m' ataca 'ls nervis, veure la bestial é inícuca persecussió de que 'ls pobres aucellets son objecte, especialment en aquesta época del any, en que, fugint dels payssos frets baixan en grans vols en busca de clima més templat ahont passar la invernada; y 'ls pobrissons se troban sota cada arbre ab la traidoria d' una llosa ó una trampa, y 'ls pujolets erissats de paranys, en los quals hi quedan per dotzenas empresonats entre las mallas de las xarxas; y tot aixó passa á la vista de las Autoritats de tota mena y categorías y ningú fa res perque tals escándols cessin, com tampoch diuhen res als venedors d' aucellets morts que 's presentan ab tot descaro en los mercats, exposant á la venda pública grans rastalleras d' aurenetas y altrás varietats d' aucells.

Sí, senyor; aixó passa; bé prou que ho deu saber y ab tristesa devía pensarhi al escriure las máximas referents als aucells. Ja pot dirli, ja, al pagés, que no mati al aucell, que es son amich, y que necessita més de quaranta mil cuquetas al any pera alimentarse; ja pot explicarli, ja, que 'l cassador d' aucells fa més dany que 'l ratoner de fruytas, essent lo més gran enemich del pagés, y que quan aquell riu aquest plora, y que moltes vegadas las orugas devoran totas las cols d' un hort, per no haverhi en el mateix un sol aucell. Totas aquestas máximas están molt bé y son grans veritats, pero deixarán de practicarse; y continuarán cassantse aucells, y las orugas, per falta d' ells, seguirán devorant las cols dels horts, y 'ls camps y vinyas se veurán invadits de destructoras plagas, y vosté continuarà pla-

---

MORA Y C.^a—ADOBS QUÍMICHES.—Tamarit, 65, Barcelona.

MORA Y C.^A

BARCELONA.—Tamarit, 65, baixos.—BARCELONA.

ADOBS QUÍMICHS

ESPECIALS PERA CADA TERRA Y CULTIU

premiats en la Fira-Concurs Agrícola de Barcelona.

PRIMERAS MATERIAS.

Sulfat amoniach.—Nitrat de sosa.—Superfosfats minerals.
Superfosfats d' os.—Escorias Thomas.—Sals potàssicas.

Se garanteix baix factura la naturalesa y poder fertilisant d' eixos productes.

L' empleo racional d' eixa classe d' adobs exigeix un estudi preliminar que fem d' acord ab el client.

Per' aixó 'ns complahém en contestar ab rapidesa y esmero á quantas consultes tingan á bé dirigirnos nostres favoreixedors, posant á sa disposició un complet laborateri quimich-agricola dirigit per personal técnich y competent.

Preus reduhíts y especials per importants partidas.

CEPS AMERICANS

DE LA COLONIA AGRÍCOLA

CASA PUIG de Sant Cebriá.

Canet de Mar.

Premiats ab medalla d' or y plata.

Aquesta casa, que fa 18 anys vé dedicantse al cultiu y estudi de la vinya americana, ofereix pera la present plantació, ceps americans los més resistents á la filoxera.

Rupestres Lot, Guiraud, Riparia Rupestres, Aramon Rupestres
Ganzin, Riparia Gloria Montpellier, etc.

Se garantiza la autenticitat de las plantas, donchs se venen á preus módichs no més los que se cultivan á la casa.

Als que vulguin visitar los criaderos y en particular las varias vinyas d' aquesta casa, reconstituhidas y en plena producció per medi d' aquesta planta americana, se convencerán del bon resultat que ab ellas s' obté.— La casa dista mitja hora de la Estació de Canet.— Se enviará nota de preus á qui la demani.

Dirigirse á Joseph Puig, per Canet de mar. Sant Cebriá de Vallalta.

nyentse de que la rialla del cassador y 'l plor del pagés no repercuteixin en lo cor de la autoritat.

Respecte á aquest assumpto, no 'n refhi de gayre gran cosa de las autoritats; altra feyna tenen embrancadas com están sempre ab las imposicions dels cacichs y ab las politicarias de campanar. Sense anar més lluny; la setmana passada un diari de Tarragona, insertava una gacetilla que, per si no la ha llegida, passo á transcriureli, perque vegi ab quína naturalitat y senzillesa se diuben las cosas que haurian de repercutir, com vosté diu, en lo cor de la autoritat. Llegeixi que val la pena:

«Ayer fué día de júbilo para los aficionados á la caza por el sinnúmero de pájaros que se cogieron en los *paranys*. Hubo red que de un solo tirón recogió doce y catorce docenas.»

¿Qué li sembla? Es alló que vosté diu; que mentres lo cassador riu, lo pagés plora, y ni la rialla del un ni 'l plor del altre, repercuteixen en lo cor de la autoritat. En qualsevol altre pays una gacetilla per tal istil no sería possible, per duas rahons; la primera y principal perque en los payssos civilisats no existeixen *paranys* pera agafar aucells, y segonament, perque si contravenint las lleys se fessin tals agafadas, los periódichs de la localitat clamarian contra tal barbaritat demanant de passada á las autoritats un cástich contra 'ls contraventors. Aquí aixó no succeheix: aquí, com diu vosté, el que mata un aucell es un home honrat, qui roba una col es un lladre.

Vosté, senyor de Magriñá, que ha desempenyat la comissaria de Agricultura d' aquesta provincia; que es soci de mérit de la Cámara Agrícola de Tarragona; que degut á sos propis valiments ha ocupat alts y honrosos cárrechs en la administració provincial; que s' ha desvetllat sempre y ha treballat constantment y ha fet molt en pro de la agricultura, y que per dits motius es una personalitat respectada y escoltada en tot lo referent á agricultura, posi tot lo seu valiment perque d' una vegada y per sempre desapareixi aquesta gran vergonya dels *paranys*, que invadeixen lo litoral de nostra provincia, en los quals, al matar per dotzenas y centenars als amichs del agricultor, als pobrissons aucellets, se mata ensemps á la agricultura, al deixarla orfa dels seus millors ajudants y defensors.

Si aixís ho fá, respectable senyor de Magriñá, una vegada més podrà la agricultura de aquesta provincia congratularse de

---

CEPS AMERICANOS.—Estruch germans y Bargalló.—Gelida.

SIGLE AMPELOGRAFICH.

VIVERS Y PLANTACIONS
DE
CEPS AMERICANS

los més antics del districte de S. Feliu y de la comarca del Panadés.

ESTRUCH GERMANS Y BARGALLÓ
GELIDA (Barcelona).

Sucursal en Sant Fruytós de Bages (Manresa).

REPRESENTANTS: **Pere Sala y Francisco Mensa.**

Altra Sucursal en Sant Feliu de Llobregat (Barcelona).

REPRESENTANT: **JOAN PRATS** (à Ca'l Sr. Mariano).

Camps de experiments y vinyas en plena producció Gelida «Puig» mas Estruch.—Empelts, arrelats y estacas de totas menas.—Especialitat en parras pera adorno y rahims esquisits.

PREUS ECONÓMICHES.

MEDALLA D' OR EN LA FIRA-CONCURS AGRÍCOLA.

DIRECCIÓ TELEGRÁFICA: **ESTRUCH, GELIDA.**

NO MAS FUEGO.

¡70 años de buen éxito!

Linimento * * * *

* * **BOYER-MICHEL.**

Curación segura de los alcances, aistensiones, esguinces, esparavanes, sobre-huesos, alifases, tumores lamparónicos, reumas, parálisis, debilidades de las piernas, claudicaciones, dilataciones sinoviales, contusiones, hidropeas, oftalmias y enfermedades de la garganta y del pecho. Asimismo se hace uso del Linimento Boyer-Michel en todos aquellos casos en que se aplica el hierro rojo, sobre el que tiene una ventaja inapreciable, que es no destruir la raíz del pelo, el cual vuelve á salir después de la enfermedad.

DEPÓSITO GENERAL EN FRANCIA,

J. Cormier y H. Péron. Châteauroux (INDRE.)

DEPÓSITO EN BARCELONA,

Alomar y Uriach, Calle de Moncada, n.º 20.

tenir en vosté á un dels seus més principals y decidits defensors, y aquest son humil y segur servidor, proclamarlo 'l millor amich dels aucells, que equival á dir dels agricultors.

B. S. M.

PAU CAMPS Y VINYAS. (1)

VARIETATS.

ANIMALS SERVIDORS Y ÚTILS DE LA CASA DE CAMP.

Pavo-reyal, faysá, gallina de Guinea.—Altras varias aus se veuhen per los corralis qu' encara que no 's crien per utilitat sino com á nota de luxo en nostras comarcas, no per aixó ben entesa sa cria poden deixar de donar bon profit. Ne senyalarém las principals que son tres.

Lo *pavo-reyal*, lo renombrat *paon* dels francesos, es sens cap dubte una de las aus de ploma més rica que bé cuyda de fer lluhir sa vanitat quand desplegant sa cua en forma de vano li comunica ab convulsions musculars aquell tremolor que ferit pe'l-sol li dona l' aspecte d' un joch d' esmalt y pedreria enlluhernador y capritxós á tot serho.

Lo mascle es més bonich que la femella. Son animals bastant esquerps y que 'ls agrada arreglar-se sols, per postas y demés.

Son crit es avisador y estrident per l' aurella, mes son bons vigilants per las masías, y que 'ls agrada anar per puestos elevats de atalaya.

Son de petits bastant difícils de criar, fins passadas las mudas; se 'n coneixen varias varietats, mes los més comuns son los blaus y verts, escassejant més los blanchs.

Es originari de las Indias.

Lo *faysá* es originari de la Xina y es de perfil y plomatje també molt rich. Té la carn molt delicada y per aixó es molt estimat en las bonas taulas com á plat triat y de luxo.

(1) Ab permis del autor, nos fem propia la precedent carta, publicada en nostre bon colega *El Vendrellense*, tal es la nostra paritat d' idees en ella exposadas.

ESTACIÓ AMPELOGRÁFICA CATALANA. — Tarrassa.

ESTACIÓ AMPELOGRÁFICA CATALANA

TARRASSA.

CEPS AMERICANS.

Híbrids los més resistents á la filoxera.

VARIETATS EUROPEAS EMPELTADAS SOBRE PEU RESISTENT.

ESCOLA PRÁCTICA D' EMPELTADORS

LA PRIMERA CREADA EN ESPANYA.

S' ha publicat el Catátech número 12, el qual se remeterá á qui 'l demani.

Per demandas, informes y noticias, dirigirse á

D. ANTON UBACH SOLER, propietari. — TARRASSA.

— NOVAS MÁQUINAS — PERA MOLDRE OLIVAS

ab patent d' invenció per 20 anys,

DE

Marcelino Salvatella

CONSTRUCTOR. ★ TORTOSA.

Despinyoladoras y trinxadoras d' olivas, cinias, bójits, trepitjadoras de rahims, premsas y altres máquinas agricolas premiadas en varias exposicions.

ESTABLIMENT D' HORTICULTURA

DE

JOAN CAMPRUBÍ

en Sant Joan Despí.

S' hi trovará un gran assortit de tofa mena d' arbres.

L'ART DEL PAGÈS

PERIÓDICH AGRÍCOLA INDEPENDENT

PORTA-VEU DE LA CLASSE AGRICULTORA
Y DEFENSOR DELS INTERESSOS RURALS.

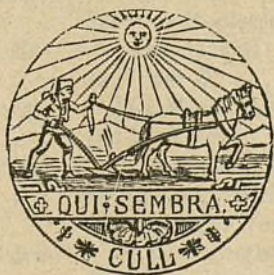
FUNDAT Y DIRIGIT

PER

D. Francisco X. Tobella d' Argila,

périt agrónomo.

ANY

XXII

BARCELONA

IMPREMTA BARCELONESA

Carrer de las Tapias, núm. 4.

1898.

Ayuntamiento de Madrid

L'ART DEL PAGES

PERIODIC AGRICOLA INDEPENDENT

Y DEFENSOR DELS INTERESSES RURAIS

TOMSET Y DIRECT

D. Francisco X. Tobella d'Arriba

PERIODIC

PERA MOLINA OLIVAS

XXII

ARTICULO

PARCIONA

1888

SUMARI DEL ANY 1898.

	<u>Páginas.</u>		<u>Páginas.</u>
L' any vintidos, per <i>Francisco X. Tobella</i>	1	El butxi dels insectes, per <i>Tobella</i>	78
De <i>re rústica</i> , per <i>Amador Montenegro y Saavedra</i>	2	Conferencia vini-vitícola, per <i>V. Llobet</i>	80
La clarificació dels vins per <i>D. V. Fira-Concurs Agrícola</i> (convocatoria).	4	Del cupo de contribucions y manera de cubrirlo, per <i>Manel Gispert</i>	85
Depreciació de las fincas rústicas, per <i>Joaquim Aguilera</i>	15	Política agrícola.	88
Fira-Concurs Agrícola, per <i>Francisco X. Tobella</i>	17	Las ratas-pinyadas y la agricultura en Europa, per <i>Emili Tarré</i>	92 y 103
La inundació del Prat del Llobregat, per <i>Ramon Roigé</i>	29	Empelt económic, per <i>Pau Estruch</i>	95
Danys causats per las inundacions á Catalunya.	30	Una visita á la Granja avícola de Montserrat, per <i>Tobella</i>	99
La educació agrícola, per <i>Manel Raventós</i>	33	Associacions Agrícolas locals, per <i>R.</i>	101
Concursos sobre 'l blat y la cibada, per <i>M. Capdevila</i>	43	La Mutua Agrícola (concurs).	105
¿Per qué 's volcan los blats? per <i>Acker</i>	46	Las Colonias Agrícolas, per <i>Bonaventura Vallespinosa</i>	113
Los vins en Mars.	48	Congrés vitícola de S. Sadurní de Noya, (cuestionari).	116
Acidimetria dels mostos y dels vins, per <i>A. Bernard</i>	57	† D. LEOPOLDO RIUS Y DE LLOSELLAS, per <i>Tobella</i>	127
Viticultura. Adobs per <i>J. Bernat</i>	59	Congrés vitícola, per <i>T.</i>	129
Curso completo de apicultura, (bibliografía), per <i>Francisco X. Tobella</i>	63	Notas agrícolas, per <i>J. Aguilera</i>	131
Aliments cuys, per <i>X.</i>	71	Modo d' empeltar los ceps americanos, per <i>J. Miravent y Colomer</i> (figuras 447 y 448).	133
Preparació del vi pera exportar á regions fredas, per <i>G. J. de Guillen-García</i>	76	L' estornell en la agricultura de Europa, per <i>Emili Tarré</i>	142
	77	Lo carbó en los cereals. Modo	

GRAN DEPÓSIT DE MAQUINARIA AGRÍCOLA Y VINICOLA

DE
ALBERT AHLES

SUCCESSOR DE LA SUCURSAL NOEL DE PARÍS.

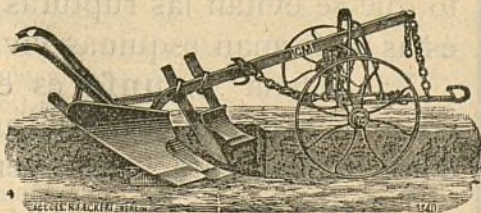
Passeig de la Aduana, 45, Barcelona.

Instrumentes aratoris de totes classes y sistemes

Bombas pera tra-
fegar vins, pera
regar, per agota-
ments é incen-
dis. — Prempsas

y Filtres pera vins. — Aradas, Desgranadoras de blatdemo-
ro, Ventadoras, Cedassos, Talla-pallas, Trituradoras de
grans, etc., etc. — Batadoras, Segadoras y Rasclets. —
Aparells pera combatre lo *mildew* y la *Pyrula*. — Básculas
y mánegas de totes
classes. — Gran as-
sortit d' articles pera
cellers y botillerías,
y altres eynas neces-
sarias.

Si s'envian 1 pesseta y 50 céntims en sellos de correu, se remet lo
Catàlech general il·lustrat de 1897, que consta de 200 pàginas y prop de
1.000 grabats.

FELTEN & GUILLEAUME -- CARLSWERK

MÜLHEIM sobre el Rhin (ALEMANIA)

fabricantes de alambres de hierro, acero, cobre y bronce,
de cables metálicos y de tejidos metálicos varios.

Talleres de galvanización.—Fundición de cobre.

Cadenas TRIUNFO

DE ALAMBRE DE ACERO, PRIVILEGIADAS,

con todos los accesorios.

La cadena **Triunfo** es de aspecto elegante y no obstante lo reducido de su peso es de una gran resistencia. Las mallas que la componen son todas exactamente de la misma forma y resistentes por igual; no pueden enredarse unas con otras, no están soldadas como las de las cadenas de hierro usuales con lo que se evitan las rupturas tan frecuentes en éstas ni forman esquinas vivas.

La cadena **Triunfo** es el *non plus ultra* como cadena de tiro, de arreo y reculante, como ronzal, para vacas, perros, etc.

REPRESENTANTE PARA CATALUÑA:

R. DELOUSTAL, Córtes, 311, Barcelona.

Sas costúms son las mateixas que las de las gallinas, igual que sos aliments y demés.

Los ricatxos inglesos, belgas é italians los crían en grans parchs per son servey y regalo y en diadas especials los suministran als grans mercats, essent plat preferit dels grans hotels. També en los vedats de Versailles s' hi veuhen en abundó.

Sas rassas més conegudas son la daurada y la platejada, essent aquesta segona de major tamany.

La *gallina de Guinea*, com son mateix nom ho senyala, es oriunda d' aquella part del Africa que porta aquest nom.

Té costúms avassalladoras, es picadora, cridadora fins l' atabalament y d' un caràcter molt independent é isart, per lo que convé tenirlas sempre separadas de las altrás del pays, puix ab tot y esser més petites las baten.

Sa carn, sens esser superior, es bona.

EMILI PASCUAL Y AMIGÓ.

NOTICIAS, CULLITAS, FIRAS Y MERCATS.

La festa del arbre.

La Comissió organitzadora de la festa del arbre, á Barcelona, ha nombrat vocal de la mateixa á D. Francisco X. Tobella, director de L' ART DEL PAGÉS.

Al agrahir tal distinció, oferim gustosíssims nostra cooperació al millor logro d' una idea que ha de reportar profit al pays en general y honra al seu propagador, D. Rafel Puig y Valls, iniciador de la mateixa, en nostra ciutat.

Procediment pera averiguar si hi ha aygua al subsol.

Molts son los medis recomanats pera coneixer l' existencia de dipòsits ó corrents d' aygua subterrànea, y si bé en la majoria dels casos en que s' ensajan los resultats deixan de ser satisfactoris, 'ns sembla sumament práctic y senzill lo recomanat per lo distingit agrónomo D. Lluís Alvarez.

Prénguintse 100 grams de sofre, altres tants de verdet, igual porció de cals viva y la mateixa d' incens blanch, se pulverisan, barrejan y 's posan en un tupí nou y embarnissat, lo qual se

PLANTÓN DE LOS CARMELITAS.—Tantarantana, 32.

PLANTÓN DE LOS CARMELITAS

HÍBRIDO AMÉRICO × AMERICANO. PRODUCTOR DIRECTO.

Única cepa de viña resistente

á todas las enfermedades criptogámicas sin ningún tratamiento.

NO NECESITA INJERTARLE.

No necesita sulfatarle. — Puede plantarse en todos los terrenos.

ES EL MAS PODEROSO PRODUCTOR CONOCIDO.

RENDIMIENTO EXTRAORDINARIO DE 40 KILOS POR PIE DE 4 AÑOS.

Obtenedores: **Destruel y Coste**, viticultores á Figeac

Lot (Francia.)

Privilegio exclusivo para la venta en ESPAÑA y PORTUGAL:

« LA SOCIEDAD VITÍCOLA »

PARA LA RECONSTITUCIÓN DE LOS VIÑEDOS
CON LOS NUEVOS HÍBRIDOS PRODUCTORES DIRECTOS RESISTENTES
Á LAS ENFERMEDADES CRIPTOGÁMICAS, SIN TRATAMIENTO.

32, *Calle de Tantarantana*, 32. — **BARCELONA.**

Para pedidos ú otros datos, dirigirse á la **SOCIEDAD VITÍCOLA** ó á D. FRANCISCO X. TOBELL, Director de L'ART DEL PAGÉS, calle de la Princesa, 12, ent.º — **BARCELONA.**

NOTA. — Advertimos á los que deseen plantar esta cepa, no aceptar como **Plantón de los Carmelitas** más que los que recibirán directamente con embalaje plomado á la marca de nuestra Casa.

No hay ningún otro depósito.

acaba d' omplir ab un poch de llana. Tapat ab una cobertora també de terra embarnissada, se pesa, se posa y enterra en un clot fet á 40 centímetres de profunditat.

Eixa composició se treu á las 24 horas y si després de tornat á pesar notés disminució en el pes, es senyal de que no hi ha aygua, però si aqueix aumentés, es prova de que aquella existeix.

Respecte á la fondaria á que 's troba, s' ha observat que si l' augment es de 40 grams, se trobará l' aygua á 18 metros, si fos de 80 á 10, si de 100 á 7 y á 4 y si de 180 á 2 metros.

L' época més favorable per la prova es quand la terra se troba ni molt humida ni molt seca.

Cardedeu.

Aquestos días los pagesos han comensat la sembra. Las darreras plujas vingueren molt bé y si 'l sol nos envia sovint algun raig de sa corona, ja podrém dir: *Deu n' hi dó* de la vinenta cullita.

4 Desembre 1898.

Figueras.

Tant la concurrencia de forasters com la de mercaderías del mercat del día primer del actual fou bastant regular.

Los grans y llegúms abundaban, quedantne bastant pera vendre. Degut á la fermesa dels preus, se notaba bastanta calma en las compras, dominant los preus següents: blat, segons classe, quaterera de 80 litres, de 20 á 22 pessetas. — Mestall, de 16'50 á 18. — Ségol, de 16 á 17. — Ordi, de 9'75 á 10'25. — Cibada, de 8'50 á 9'50. — Blatdemoro, de 11'50 á 12. — Mill, de 16 á 17'50. — Fasols, de 26 á 28. — Caragirats, de 32 á 35. — Fabas, de 14'50 á 15. — Fabons, de 15 á 15'50. — Bessas, de 14'50 á 15. — Sigrons, de 28 á 32.

La polleria, ous y cunills, mitjanament representada y regulars las vendas. Los preus foren los següents: gallinas de 1.ª, segons classe, de 7'50 á 9 pessetas lo parell; de 2.ª, de 5 á 7'50. — Pollastres de 1.ª, de 3'75 á 4'50; y los de 2.ª, de 2'50 á 3'50. — Cunills de 1.ª, de 3'50 á 4'50; y de 2.ª, de 2 á 3'50. — Ánechs, de 4 á 5. — Ocas, una, de 4'50 á 6. — Ous, dotzena, á 1'40 y los venuts al detall á particulars, de 1'45 á 1'50.

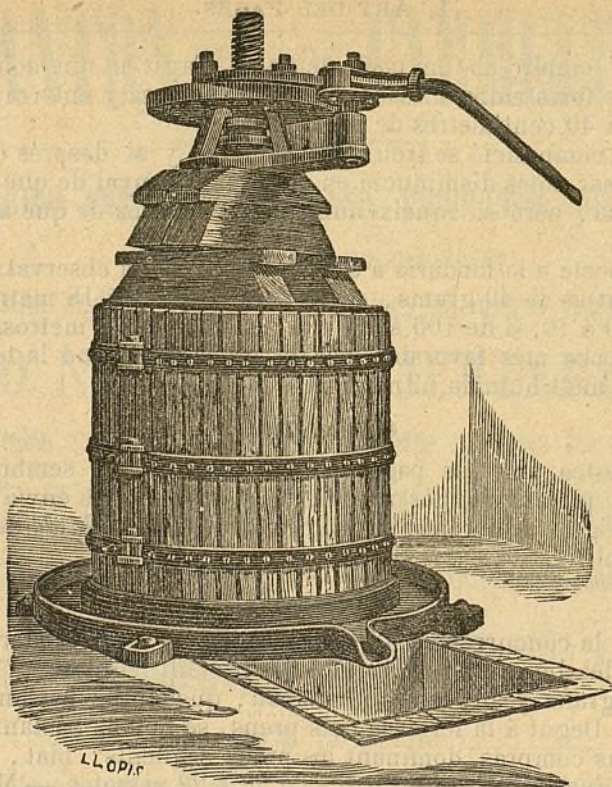
Lo bestiar de llana y porquí, mitjá. Las vendas foren regulars, dominant los preus següents: anyells del any d' un pes

---

Maquinaria agrícola PFEIFFER. — Barcelona.

TALLERS DE CONSTRUCCIÓ DE MÁQUINAS pera la AGRICULTURA È INDUSTRIA

SUCCESSORS DE A. PFEIFFER. — BARCELONA.

Labors agricolas. Aradas, sembradoras, batadoras, ventadoras, garbelladoras, desgranadoras de blat de moro, trenca-grans, etc.

Industria vinicola. Prempsas, trepitjadoras, bombas pera trafegar, coladors, aparells pera conservar y mellorar los vins, etc.

Fabricació de farinas. Molas, molins de corrons, torns centrífugos y cilindrichs, garbellas, sasors, netejadoras, elevadors, roscas sense fi, etc., etc.

Elevació d' ayguas. Bombas, bójits, aixetas, válvulas, bombas contra incendis, etc., etc.

Elaboració d' olis. Trinxadors, prempsas hidráulicas, prempsas de fus, desmunyecadoras, depósitos clarificadors, etc., etc.

Pastisseria y confiteria. Portas de forn, pastadoras de pâ, corrons pera id., molins pera canyella, café, sucre, admetlla, etc.

Motors diversos. A gas, de vapor, hidráulichs, de vent, de cavalleria.

aproximat á 8 kilos, de 11 á 16 pessetas un. — Ovellas de cria ab son anyell de mamella, de 18 á 24, segons classe. — Porchs grassos, de 1'70 á 1'75 la lliura carnicera (1 kilo 200 grams) pes net.

Las patatas tampoch abundaban y se vengueren totas, pagantse de 14 á 14'50 pessetas la carga de 120 kilos.

Los alls y sebas, regulars y se vengué quasi tota la existencia, pagantse los alls, forch de 100 cabessas, los de 1.ª classe, de 2'25 á 2'75 pessetas; los de 2.ª de 1'50 á 2, y los de 3.ª de 0'74 á 1'25. Las sebas, forch de 32 cabessas, de 0'15 á 0'60, segons classe.

Lo mercat del oli fou concorregut, però las vendas foren de poca importancia, degut á que se notá alguna tendencia á la baixa. Los preus que dominaren, sembla que foren lo de 9 á 9'25 pessetas per mayal de 11 kilos 200 grams, lo nou, y de 10 á 10'50 lo vell, segons classe.

4 Desembre 1898.

Santa Coloma de Farnés.

Los preus de nostre mercat del día 28 del passat Novembre son com segueixen:

Blat, quartera de 80 litres, de 22 á 23 pessetas. — Ordi, de 8 á 9. — Cibada, de 9 á 10. — Blatdemoro, de 12 á 13. — Fasols, de 27 á 28. — Fabas, de 13 á 14. — Sigrans, de 26 á 28. — Palla, lo quintá métrich, de 5 á 6. — Vins negres, hectólitre, de 27 á 28. — Ayguardents anissats de 10º, de 50 á 55. — De 12º, de 60 á 80. — De 14º, de 90 á 100. — Oli, de 96 á 98. — Avellana, quartera, de 28 á 30. — Castanyas, de 15 á 18. — Badellas, 10 kilos pes viu, de 12 á 13. — Bestiar de llana, id., de 15 á 16. — Porchs de llet, de 7 á 8 un. — De mitx any, de 30 á 40. D' un any, de 90 á 100.

4 Desembre 1898.

Vendrell.

Los preus corrents dels articles presentats en lo mercat de aquesta vila son los següents: ordi, de 8'50 á 9 pessetas quartera. Molta demanda. — Cibada, á 8. Pocas existencias. — Fabas, á 12'75 y 13. — Fabons, á 14. — Herp, á 13. — Bessas, á 11'50. — Blatdemoro del pays, de 9'50 á 10'50; extranger, á 11'50. — Fasols, de 20 á 22 segons classe. — Garrofas á 6 quintá, ab tendencia á la baixa.

4 Desembre 1898.

VINYAS AMERICANAS.—MARTIAL OMBRÁS.—Figueras

VINYAS AMERICANAS.

Grans cultius y vivers catalans de D. Martial Ombrás.

Avinguda ferrocarril. — FIGUERAS (Gerona).

Recomano als senyors Propietaris en bé de sos interessos que, ans de comprar ceps americans, se serveixin consultar mos preus corrents y visitar mas plantacions ab 40.000 peus de 4 á 10 anys, produhint alguns milions d'estacas *Rupestris Lot, Guiraud, Martin, Gloire de Montpellier*, etc.; *Berlandieri* é *hibrid Millardet*; podent escullir en plantacions de 500,000 barbats y 40,000 empeltats. No vench altres productos que 'ls meus, y las varietats que se demanin las serveixo sense barreja, auténticas y garantizadas en factura.—Desconfiar d'eixos comerciants que no tenen plantacions sino en sa imaginació y preus corrents.—A petició dels senyors compradors se regala y envia de franch la obra «Nociones prácticas de viticultura; La Viña Americana, su plantación, ingerto, cultivo, enfermedad, &» per D. Marsal Ombrás, propietari.

FÁBRICA DE VIDRIERIA

ESPECIALITAT PERA ENVASOS DE VINS, LICORS,
ACIDS, AYGUAS MINERALS Y DEMÉS

DE

Joan Vilella y Comp.^a

Fábrica á Sant Martí de Provensals (Poble Nou).

Despaig: carrer del Consulat, n.º 2 bis, pral., Barcelona.

Aquesta fàbrica s'ha montat pera provehir los envasos que necessitan las fábricas de productos quimichs, com son bombonas y altres grans envasos pera aquesta industria; pera provehir als exportadors y agricultors que se dedican als envasos de vins en botellas-tipos jerezanas, bordelesas, burgonyesas, champagnes, sidras, etc.; pe'ls fabricants de licors, com son vermouths, cognacs, etc.; pe'ls fabricants de begudas, gaseosas y cervesas y per los propietaris de manantials pera las sevas ayguas medicinals.

LA CASA ENVÍA DIBUIXOS Y PREUS A LAS PERSONAS QUE HO SOLICITIN.

Fabricació especial de garracons.

Repertorio de remedios contra los males más comunes de la vida.

Ab lo titol de *Repertorio de remedios contra los males más comunes de la vida*, entre los que 's troban los millors del astrólech *Ermitá*, la casa del Successor de A. Bosch publica un llibret de remeys casulans y de reglas generals pera conservar la salut, qu' es de suma utilitat pera totas las familias, aixis en la ciutat com en lo camp. Facilita la comprensió l' estar per ordre alfabètic; de manera que no cal buscar gayre pera trobar desseguida lo que 's desitja.

Lo Pi de las tres brancas.

Benvingut sia 'l quinzinari catalanista, defensor dels interessos de la comarca bergadana, quina primera visita reberem a son degut temps. Apareix ab el lema « Catalunya y avant » y la silueta del celebrat arbre de Campllonch, conegut per « Pi de las tres brancas. »

Desitjem al nou colega una vida tan llarga y tan ufanosa com la del secular pi.

Lo primer llibre dels noys.

Hem rebut ab verdadera satisfacció *Lo primer llibre dels noys*, que ha publicat nostre bon amich En Francisco Flos y Calcat, compost expressament pera 'l Col·legi de Sant Jordi y pera servir de text en totas las Escolas catalanas. Esperém ab ansia 'l segon llibre ó sia *L' amich de la infantesa*, que 'l mateix autor anuncia.

Si no fossin ben reconegudas las aptituts pedagógicas del Sr. Flos, no li escatimariam los elogis, que altrás vegadas li hem tributat ab tanta justicia com se 'ls mereix ara.

Fets de la Marina de Guerra Catalana.

Hem rebut la primera de las publicacions de la « Unió Catalanista » ó si-gan los fets de la marina de guerra catalana, extrets de las *Crónicas de Catalunya* per En Francesch Rodon y Oller, ab un estudi preliminar d' En Lluís Domenech y Montaner. La idea de la expressada Associació es molt lloable, especialment en las circunstancias escepcionals en que 'ns trovém, donchs es molt convenient escampar por tot arreu la bona llevar, ab publicacions que estigan al alcans de tothom y de verdadera propaganda regional. L' infim preu de 2 rals, la fa assequible a totas las personas amants de las glorias del pays ahont han nascut y viuen.

S' anuncia un altre llibre, ab lo titol de « Nous mercats pera la industria catalana », que 'l creyém oportunissim també.

VARIOS ADOBS. — OTTO MEDEM. — Valencia.

PARA ABONO DE TODAS LAS COSECHAS Y CULTIVOS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTES RENDIMIENTOS

EL COMBINADO EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

como abono fosfatado.

Garantizadas puras.

Solubles al citrato.

MARCA DE FÁBRICA

El más económico, el más eficaz, el más duradero.

SALES de STASSFURT

como abono potásico

EN LAS FORMAS DE

Sulfato de potasa, cloruro de potasa, sales calcinadas ricas en
sulfato de potasa, kainita, etc., etc.,

bajo la garantía del Sindicato de ventas DE STASSFURT

NITRATO DE SOSA

como abono azoado

DE GRADUACIÓN GARANTIDA DE 15 $\frac{1}{2}$ A 16 $\frac{0}{10}$ ÁZOE Y DE
EFECTOS RÁPIDOS Y SEGUROS.

Dirigirse para prospectos é informes sobre el empleo

A D. OTTO MEDEM.—Valencia.

LA CATALANA

SOCIETAT DE SEGURS

CONTRA L' INCENDI Y LAS EXPLOSIONS

A PRIMA FIXA,

domiciliada en Barcelona: Dormitori de Sant Francesch, n.º 5,
en la casa de sa propietat.

Tant per son capital y reserves, que es de 30 milions, com per esser l' única societat en un tot catalana de las de la seua indole, ha merescut la confiança del públich y sobre tot dels catalans amants de la terra, que no volen cercar fora de casa lo que en sa casa tenen de tota garantia, de manera que comptant 32 anys de vida en 31 Desembre 1896 tenia assegurats capitals que suman

550.741,848'06 pessetas

y ha pagat per 4.413 sinistres

5.803.943'11 pessetas.

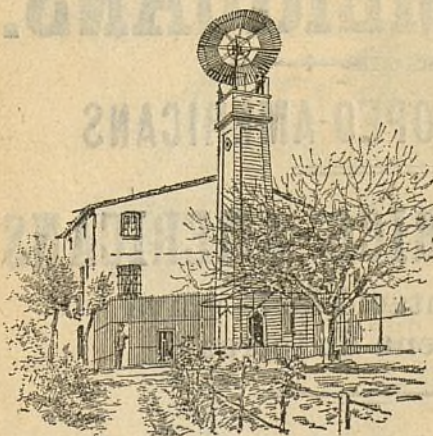
Son Director es D. Ferran de Delás, ex-diputat á Corts, Abogat y propietari

LA CATALANA se troba representada en totas las poblacions importants d' Espanya.

MOLINS DE VENT

PER REGAR, PER SERRAR Y PER MOLDRE.

TAMBÉ SE FAN

SENIAS DE ROSARI

que ab un petit animal donan
un doll d' aygua per poguer
regar á tesa.

RODAS PER REGAR

per molins y per fábricas.

TURBINAS PER MOLÍ

y electricitat.

ARIETS

y tota mena de máquines per
aygua.

ENRICH SOLER.

Carrer de Ausias March, n.º 149.—BARCELONA.

CEPS AMERICANS.

HIBRIDS EUROPEO-AMERICANS

HIBRIDS AMÉRICO-AMERICANS

pera la replantació de la vinya
en tota mena de terras.

ISIDRO ALMIRALL

Sant Sadurní de Noya.

VINYAS AMERICANAS

Y

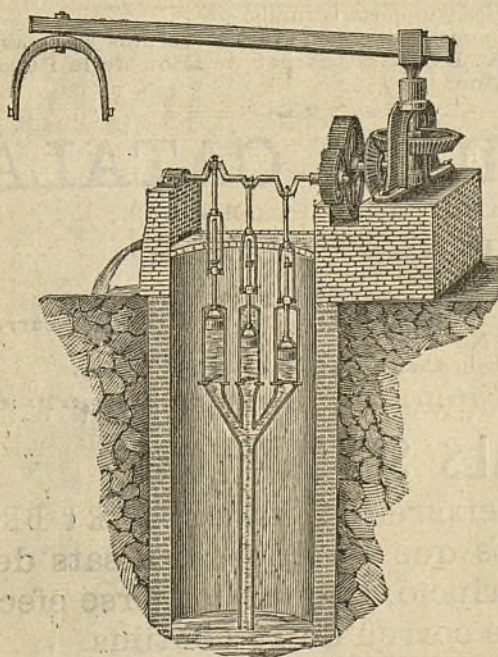
EUROPEO-AMERICANAS.

GRANS VIVERS DEL PANADÉS.

Empelts, arrelats y estacas.

MIR, ROMEU Y C.^A

Sant Sadurní de Noya.

BOMBAS SIMPLIFICADAS.

Vegis lo número 160 de *La PAGESIA*, ahont se hi trobaran esplicacions detalladas d' aquest sistema de bombas que á una fondaria de 4 metros á 30, treuhen de 500 á 90 litros d' aygua per minut y colocadas ab tots sos accessoris no més valen de 625 pessetas á 975 respectivament; passant d' un 10 % més que qualsevol artefacte dels coneguts fins avuy per elevar aygua. — Dirigirse als constructors, **senyors Moratones y Companyia, Lladres del Vallés**, ó al Director de L' ART DEL PAGÉS.

CENTRE VITÍCOLA AMPURDANÉS.

VIVERS Y PLANTACIONS DE CEPS AMERICANS

LOS MÁS IMPORTANTES D' ESPANYA.

**Empelts, arrelats, estacas, planters
pera terras calissas.**

ESPECIALITAT EN EMPELTS DEMUNT VARIETAT DE SELECCIÓ.

MALLEU, BARNEDA Y LLONCH

PROPIETARIS VITICULTORS.

FIGUERAS (Girona).

Demanis lo Catàlech 1898-99 y folleto descriptiu.

CALENDARI del PAGÈS

pera l' any 1899

PUBLICAT PER L' INSTITUT AGRÍCOLA CATALÀ DE S. ISIDRO.

Indispensable als pagesos y propietaris rurals.

Se ven en todas las librerías de Catalunya y al en gros en casa del
SUCCESSOR DE A. BOSCH, carrer del Bou de la Plassa
Nova, n.º 13, Barcelona.

CALENDARI CATALÀ

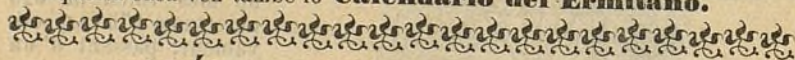
(L' AMICH DELS PAGESOS)

pera l' any 1899.

Se ven per tot arreu á **10 céntims.**

Al en gros, en casa del **SUCCESSOR DE A. BOSCH**, carrer
del Bou de la Plassa Nova, n.º 13, Barcelona.

Aquesta casa ven també lo **Calendario del Ermitaño.**

AVÍS ALS SUSCRIPTORS.

Desde avuy deixarém d' enviar L' ART DEL
PAGÈS á tots los que estiguin atrassats del
pago de la suscripció, la qual pot ferse efec-
tiva en sellos de correu de 15 céntims.

IMPREMTA BARCELONESA, carrer de las Tapias, número 4, Barcelona.